

Eremitori a la carretera dels Prats de Rei a Calaf

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Costes de Solanelles
Emplaçament Al marge d'un camp de conreu, al costat oriental de la carretera dels Prats de Rei a Calaf.
Alçada: 622

Coordenades:

Latitud: 41.71217
Longitud: 1.5343
UTM Est (X): 378067
UTM Nord (Y): 4618857

Classificació

Número de fitxa 08170-7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Paleocristià Medieval Visigot Mossàrab Carolingi
Segle VI-IX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La roca en que es troba l'eremitori pateix un desgast notable degut als agents atmosfèrics. En aquest cas, a més, la roca ha basculat i s'ha trencat.
Protecció Inexistent
Número inventari Sí, CC.AA 7629
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08169A005001140000IJ

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordina Sales Carbonell
dl., 06/06/2016 - 02:00

Descripció

A la falda de les costes de Solanelles i en el marge d'un camp de conreu es troben una sèrie d'afloraments de roques de gres en una de les quals, que mesura uns 3 m d'alçada, s'hi va practicar una cavitat hemiesfèrica orientada cap a migdia que ha estat interpretada com un eremitori tardoantic o altmedieval.

La cavitat és poc profunda, de només 0'70 m, amb una alçada màxima d'1 m i una amplada d'1'65 m. La planta és de tendència circular però molt irregular, i l'obertura o accés presenta un arc rebaixat. L'estructura no presenta cap compartimentació interna, per tant es tracta d'un sol petit espai. La part superior de la roca on hi ha la cavitat està aplanada artificialment. Entre les roques on es va excavar l'eremitori s'aprecien encaixos diversos que tancaríen un espai, així com uns encaixos a la roca del sòl de l'accés que amb tota probabilitat serien part de la porta de l'estructura. En una de les parets d'aquest espai s'hi van cisellar dues cares antropomorfes (d'aspecte primitiu però datació indeterminada), així com dos animals molt esquematitzats i una figura humana d'aspecte més modern. No hi ha constància de recollida de materials arqueològics en aquest lloc.

Aquest tipus d'estructura, destinada a donar aixopluc a la vida solitària d'un eremita, presenta paral·lels amb altres eremitoris similars localitzats en antics territoris de l'Imperi Romà, des de La Rioja i Cantàbria, passant per França i acabant al nord d'Àfrica. A un nivell més local, l'eremitori de la carretera dels Prats de Rei a Calaf s'inscriu en un conjunt d'una dotzena d'exemplars més localitzats i repartits per varis municipis limítrofs amb Els Prats de Rei, dins l'àrea d'influència d'un triangle de comunicacions format per camins molt antics al voltant dels quals s'assentaren aquests eremites cristianitzadors del territori rural.

Observacions:

IMATGE 1: Aspecte de l'eremitori abans que la vegetació el cobrés totalment. Foto: Jordi Enrich Hoja.

IMATGE 2: Gravat amb rostre antropomorf. Foto: Jordi Enrich Hoja.

Història

A nivell popular, els eremitoris d'aquesta zona són coneguts amb els noms de 'roca/roc foradat', 'fornot', o 'roca del forn'. La denominació 'forn', lògica si es té en compte el disseny de la cavitat, ja apareix en les afrontacions del segle XII de la zona (rocha que dicitur de Furno), fet que proporciona un terme 'ante quem' per aquests tipus de jaciments arqueològics i que mostra com l'establiment i consolidació del sistema parroquial va significar la desaparició d'un cristianisme solitari que empenia l'evangelització rural al marge de qualsevol estructura política o econòmica i que històricament va tenir tendència a ser reprimit per les mateixes jerarquies eclesiàstiques.

La seva funció originalment religiosa no és incompatible amb la reutilització posterior i fins a temps relativament recents com a refugi de pastors i agricultors.

Bibliografia

-SABATÉ CURULL, Flocel (1992): 'Estructura socio-econòmica de l'Anoia (segles X-XIII)', Acta Mediaevalia Historica et Archaeologica, 13, p. 175-238.

-ENRICH HOJA, Jordi (1992): 'Ermitatge proper als Prats de Rei', Catalunya Romànica XIX. EL Penedès,

l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 478.

-ENRICH HOJA, Jordi; ENRICH HOJA, Joan; SALES CARBONELL, Jordina (2000): 'Eremitoris rupestres altmedievals a la Catalunya Central. Una recerca sobre cristianisme rural', I Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya. 15 anys d'intervencions arqueològiques: mancances i resultats, ed. ACRAM, Igualada p. 260-281.

-ENRICH HOJA, Jordi; SALES CARBONELL, Jordina (2015): 'La comarca de l'Anoia entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana. Poblament, organització territorial i algunes qüestions pendents', Actes de les II Jornades d'Arqueologia de la Catalunya Central, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, p. 23-42.

